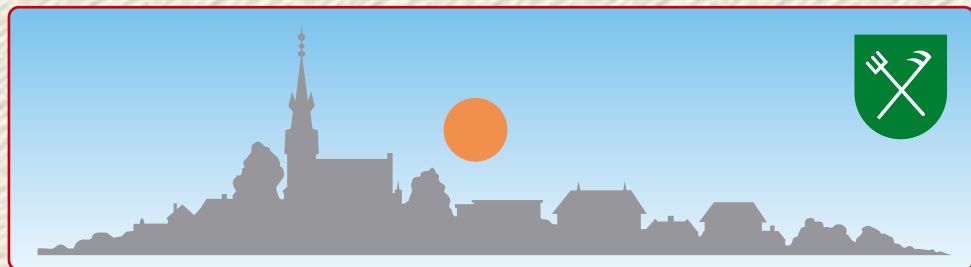

TVAROŽENSKÝ ZPRAVODAJ

Vydává obec Tvarožná * Ročník 36 * Číslo 6

listopad–prosinec 2008

V Kvačanoch 4. 10. 2008

"Morava krásna zem..."

Vážený pán starosta obce, vážení zastupitelia obce,
vážení občania Obce Tvarožná, milí priatelia,

úprimne Vám blahoželám menom občanov našej starej liptovskej dediny k 720. výročiu najstaršej písomnej zmienky o obci Tvarožná.

Pri tejto príležitosti bolo pre nás potešiteľné zistenie, že jednou z udalostí od ktorej odvodzujete meno svojej prekrásnej moravskej obce, mohli byť dávni obyvatelia, ktorí prišli od Váhu zo Slovenska.

Ak by sme akceptovali tento fakt, je potom viac ako symbolické, že my, dnešní obyvatelia Kvačian žijúci neďaleko Váhu, v područí Tatranských končiarov sme si podali ruky na znak spoločného záujmu rozvíjať zmyslupnú spoluprácu obyvateľov našich obcí, s Vami, ktorí žijete v lone širokých a bohatých moravských lánov. Ľudí známych svojou tvorivosťou, pracovitosťou, príslovečnou spevnosťou a hudobnosťou.

Želám všetkým obyvateľom družobnej moravskej obce Tvarožná, aby slávnostná atmosféra tohto výročia a dnešného dňa upevnila Vašu hrdosť na svoju obec.

Nech je bohatá a pestrá história obce zdrojom podnetov pre úspešné rozvíjanie Tvarožnej vo všetkých oblastiach života v ďalšom období.

S úctou a úprimným pozdravom

"Morava krásna zem do Tvarožnej chodím rád"

Ladislav Klepáč
starosta družobnej obce Kvačany

Vážení občané,

opravy komunikací byly konečně zahájeny. S organizačními, finančními a technickými problémy, ale přece. A asi o měsíc později, než byl termín daný správcem stavby zhotoviteli. Příčinou zpoždění oprav krajských komunikací jsou jednak technické požadavky Správy a údržby silnic Jihomoravského kraje a z toho vyplývající nedořešené otázky ve věci financování oprav. Druhým problémem jsou opakované opravy domovních přípojek splaškové kanalizace, které nevyhověly tlakové nebo kamerové zkoušce.

Dodavatelská firma Silnice Brno a.s. v době, ve které dostáváte Tvaroženský zpravodaj, buď zahájila nebo už provedla opravy komunikací v Hlinkách, na Konci, na návsi a u kostela. V Hlinkách byly vyměněny obrubníky, opraveny dešťové vpusti a chodníky. Obrubníky budou vyměňovány i na průtahu obcí. Na Konci kolem zastávky IDS ve směru do Brna budou na délce asi 140 metrů zabudovány speciální odvodňovací obrubníky anglické výroby. Firmy budou na opravách pracovat, pokud jim počasí dovolí. Na jaro připravujeme opravy místních komunikací na návsi a žádáme rovněž o úvěr od banky.

7. října se zástupci obce zúčastnili jednání s firmou Silniční projekt ve věci přípravy dokumentace pro územní rozhodnutí na investiční záměr opravy průtahu Tvarožné III/4179 v úseku od kovárny po hřbitov. Po připomínkách jsme 27. října řešili stav dešťové kanalizace u této komunikace. Zatímní termín opravy je ze strany Správy a údržby silnic Jihomoravského kraje stanoven na rok 2010.

Zahájení přípravných prací na první etapě výstavby 27 řadových rodinných domků a garáží v bývalé cihelně je orientačně stanoven na 1. listopad. Občané měli možnost získat dostatečné informace na schůzce se zástupci firmy Mane Engineering, svolané 29. října na Sokolovnu. Zúčastnilo se asi 30 občanů z Tvarožné a okolí. Více na jiném místě Tvaroženského zpravodaje.

Ve věci výstavby v části Za humny schválilo Zastupitelstvo na svém zasedání 24. září zahájení přípravy výstavby 83 rodinných domků, zadání projektu výstavby nového vodojemu na pozemku u lesa a podání žádosti o dotaci na výstavbu vodojemu. Cena vodojemu se odhaduje na 10 mil. Kč. Vyřeší na mnoho let dopředu problémy s tlakem vody ve vodovodní síti v obci.

V lokalitě Vinohrady, určené rovněž pro individuální výstavbu, bude Zastupitelstvo obce jednat o výstavbě provizorní komunikace a veřejného osvětlení v roce 2009.

Při řešení úprav kulturního a sportovního centra Kosmák jsme spolu s TJ Sokol podali žádost o územní rozhodnutí.

Členství našeho Mikroregionu v Místní akční skupině Za humnami přináší pro obce šanci na ucházení se o dotaci z fondu Leader.

Mikroregion Rokytnice se na svých jednáních většinou zabýval společnými otázkami ve věci financování a získání úvěrů při výstavbě splaškové kanalizace,

výstavbou odpočívek na cyklotrasách z dotace, kterou jsme dostali z JMK. Další aktivitou je stolní kalendář Mikroregionu na rok 2009, který i letos dostane každá domácnost zdarma.

Družba se slovenskou obcí Kvačany pokračovala zájezdem hasičů do Kvačan a naopak účastí zástupců obce Kvačany na připomínce 720. výročí první písemné zmínky o naší obci. Další návštěvu z Kvačan přivítáme při 203. výročí bitvy u Slavkova.

Při 720. výročí jsme veřejnosti předali další knihu o Tvarožné. O tom více na jiném místě Tvaroženského zpravodaje.

Závěrem vám chci s předstihem popřát za celé Zastupitelstvo naší obce pěkné prožití svátků Vánočních hodně zdraví a štěstí v roce 2009.

*František Kopecký
starosta obce*

Zajímavosti z obce

Informace

- 12.–14. 9. uspořádal Sbor dobrovolných hasičů zájezd do naší družební obce Kvačany.
- 4. 10. jsme se na Sokolovně sešli na slavnostním shromáždění, kterým jsme si připomenuli 720. výročí první písemné zmínky o naší obci. Občanům byla představena i nová kniha SANTON, příroda a historie.
- 15.10. jsme blahopřáli ke dvěma diamantovým a jedné zlaté svatbě.
- 29. 10. se uskutečnila na Sokolovně informační schůzka stavební firmy se zájemci o výstavbu v bývalé cihelně.
- 19. 11. přivítáme občanky a poblahopřejeme jubilantům.
- 28.–30. 11. bude naše obec součástí programu 203. výročí bitvy u Slavkova.
- 17. 12. předpokládáme termín pro veřejné zasedání Zastupitelstva obce.
- 23.12. tradiční setkání pod vánočním stromem
- 28. 12. vánoční koncert v kostele sv. Mikuláše

Jubilanti

Rada obce po připomínkách rozhodla, že na blahopřání jubilantů budou zváni muži od věku 65 let. Dosud byla hranice 60 let.

203. výročí bitvy u Slavkova

Pátek 28. listopadu: polní ležení ruské armády na návsi ve Tvarožné, pietní akty ve Šlapanicích, na Žuráni, v Jiříkovicích a v Křenovicích.

Sobota 29. listopadu: 15.00–16.30 – Rekonstrukce bitvy ve Tvarožné

Neděle 30. listopadu: 12.00 – Pietní akt na Mohyle míru.

Další informace: volný vstup, bližší informace na plakátech a na www.austerlitz.org. Objízdná trasa přes náves kolem kostela. Žádáme občany, aby v sobotu neparkovali na komunikacích v obci z důvodu jejich průjezdnosti.

Výstavba v cihelně

29. října byli zájemci informováni o postupu přípravy výstavby v bývalé cihelně. Zájemci mohou získat informaci o výstavbě a rezervaci domů na našich internetových stránkách na odkazu ostatní odkazy – Projekt domy Tvarožná – www.domytvarozna.cz a na telefonních číslech 604 823 550, 602 360 968 a 602 168 654.

Pro občany bude k dispozici také ing. Ondřej Bízek, tel. 777 143 762, který bude v určitých termínech o záležitostech spojených s výstavbou informovat občany na Obecním úřadě.

Přednostní možnost objednávky domů pro současné i nedávné občany Tvarožné platí do 31. prosince 2008.

Poděkování

Organizátorům a účinkujícím při shromáždění k 720. výročí první písemné zmínky o obci zvláště pak panu Lubomíru Šubrtovi a manželům Markétě a Milošovi Daňkovým.

Za přípravu vystoupení dětí ze Základní školy Tvarožná a ZUŠ Pozořice patří poděkování ředitelce tvaroženské školy Mgr. Věře Florianové a učitelům Haně Salvové a Michalovi Kulhánkovi ze ZUŠ Pozořice.

Poděkování za úklid listí patří i občanům z Hlinek.

(fk)

Santon – příroda a historie

V sobotu 4. října byla občanům Tvarožné a mnohým hostům představena nová kniha s tímto názvem, vydaná obcí Tvarožná k připomínce 720. výročí první písemné zmínky o obci.

Po knihách 700 let Tvarožné u Brna z roku 1988, Tvarožná, Santon a bitva tří císařů (1998) a 25 let rekonstrukcí bitev pod Santonem (2005) je to další publikace, přibližující zájemcům naši obec.

Má čtrnáct kapitol. Kapitolu o botanice napsal Ing. Jindřich Šmiták a kapitolu o fauně Santonu Doc. RNDr. Karel Hudec Dr.Sc. spolu s Ing. Zdeňkem Navrátillem.

O nejstarším osídlení na Santonu a v okolí s bohatými přílohami podrobně napsal Mgr. Petr Kos. Kapitoly o geologické charakteristice Santonu a Hrubé skály se ujali Mgr. Pavla Tomanová Petrová Ph.D., Mgr. Helena Gilíková a RNDr. Jan Čurda. Čtyři kapitoly napsal kronikář obce Ing. František Gale a pět kapitol František Kopecký. Texty doplňuje množství kreseb, barevných i černobílých fotografií a map. Použity jsou i nové letecké fotografie tohoto území od Ing. Jana Vondry.

Editorkou knihy, která má i anglické, francouzské a německé resumé, je Ing. Draha Kolářová. Její velkou zásluhou je to, že dokázala dát dohromady tým kvalitních

odborníků a zajistit zajímavé přílohy. Kniha byla příznivě přijata 120 přítomnými v sále tvaroženské Sokolovny. Kapitoly z historie obce četl herec Divadla na provázku v Brně Michal Bumbálek, v kulturním programu vystoupily děti ze Základní školy ve Tvarožné a Základní umělecké školy v Pozořicích. Přítomným hrála cimbálová hudba Jožky Imricha.

Kniha, která má více než 100 stran, je vydaná v nákladu 1000 kusů. Zájemci ji zatím dostanou jen na Obecním úřadě ve Tvarožné za 200 Kč a také na Mohyle míru.

(fk)

Informace Z.O.

Usnesení č. 9 z jednání veřejného zasedání ZASTUPITELSTVA OBCE TVAROŽNÁ

konaného dne 24. 9. 2008 v 18:00 hod. na Obecním úřadě ve Tvarožné

I. Zastupitelstvo obce na doporučení Rady obce SHVALUJE:

1. Návrhovou komisi ve složení: Ing. Jan Prikryl, Pavel Babušík
Hlasování: pro 10, proti 0, zdržel se hlasování 2, omluveni členové ZO 3
2. Ověřovatele zápisu: Ing. Vilém Šimek, Emil Blahák
Hlasování: pro 10 proti 0 zdržel se hlasování 2 omluveni členové ZO 3
3. Výstavbu 83 rodinných domů na pozemku cca 6 ha v lokalitě Za humny za podmínek splnění všech s tím souvisejících právních norem.
Hlasování: pro 10 proti 0 zdržel se hlasování 2 omluveni členové ZO 3
4. Vystavení objednávky na zpracování nového vodojemu u firmy VAS Brno v souvislosti s výstavbou „ZA HUMNY“
Hlasování: pro 12 proti 0 zdržel se hlasování 0 omluveni členové ZO 3
5. Zahájení zpracování žádosti o dotaci na nový vodojem.
Hlasování: pro 12 proti 0 zdržel se hlasování 0 omluveni členové ZO 3
6. Navýšení příspěvku na splácení úvěru Svazku v souvislosti se zvýšenými neuznatelnými náklady „Projekt Čistá Říčka a Rakovec“ – navýšení příspěvku obce o 700 000,- ročně, a to od roku 2010, navýšení celkem o 7 mil. Kč.
Hlasování: pro 13 proti 0 zdržel se hlasování 0 omluveni členové ZO 2
7. Rozpočtové opatření č. V/2008 – (příloha č. 1)
Hlasování: pro 13 proti 0 zdržel se hlasování 0 omluveni členové ZO 2
8. a) Udělení výjimky z počtu žáků v souladu s § 23, odstavce 3 Zákona č. 561/2004 Sb. a § 4 odst. 5 Vyhlášky č. 48/2005 Sb. pro Základní školu Tvarožná, příspěvkovou organizaci
Hlasování: pro 12 proti 0 zdržel se hlasování 0 omluveni členové ZO 3

b) Zástupce obce do školské rady na další tříleté období p. Pavla Filipa
Hlasování: pro 11 proti 0 zdržel se hlasování 1 omluveni členové ZO 3

II. Zastupitelstvo obce PŘESOUVÁ ŘEŠENÍ NA PŘÍŠTÍ JEDNÁNÍ:

III. Zastupitelstvo obce B E R E N A V Ě D O M Í:

1. Zprávu starosty
2. Zprávy předsedů jednotlivých výborů a komisí
3. Informaci technického pracovníka stavby splaškové kanalizace p. Karla Valného

IV. Zastupitelstvo obce U K L Á D Á:

Starostovi obce svolat do konce října 2008 pracovní jednání zastupitelstva na téma „Opravy komunikací po realizaci splaškové kanalizace“.

Ve Tvarožné dne 24. 9. 2008

František Kopecký – starosta

Ing. Jiří Havel – místostarosta

Ověřovatelé:

Ing. Vilém Šimek – zastupitel

Emil Blahák – zastupitel

Informace o výsledcích voleb

Ve Tvarožné bylo registrováno 960 voličů.

1. kolo 17.–18. 10. 2008

zúčastnilo se 516 voličů
z toho 459 platných hlasů.

Z počtu 459 hlasů získal: 1. Ing. Václav Horák (KDU-ČSL) 239 hlasů
2. Ing. Ivo Bárek (ČSSD) 86 hlasů
3. Ing. Zdeněk Koudelka (KSČM) 58 hlasů

2. kolo – Volby do Senátu – 24.–25. 10. 2008

zúčastnilo se 367 voličů
z toho 365 platných hlasů

Z počtu 365 hlasů získal: 1. Ing. Václav Horák 242 hlasy
2. Ing. Ivo Bárek 123 hlasy

Upozornění občanům

Provozní doba sběrného střediska komunálního odpadu

listopad–prosinec 2008

sobota	22. 11. 2008	9:00–11:00 hod.
středa	3. 12. 2008	15:00–17:00 hod.
středa	17. 12. 2008	15:00–17:00 hod.
sobota	3. 1. 2009	9:00–11:00 hod.
středa	14. 1. 2009	15:00–17:00 hod.

Informace občanům

Na sekretariátě Obecního úřadu si sběratelé mohou zakoupit novou *turistickou známku SANTON v ceně 25 Kč*.

Dále je zde k zakoupení:	odznak obce	17 Kč/ks
	pohledy	5 Kč/ks
	kniha Santon	200 Kč/ks

Platnost občanských průkazů

Upozorňujeme občany, že dne 31. 12. 2008 končí platnost všech občanských průkazů **bez strojově čitelných údajů**.

Pro občany narozené před 1. 1. 1936 platí výjimka – občanské průkazy, ve kterých mají vyznačenou dobu platnosti „**bez omezení**“ nebo „**platnost prodloužena bez omezení**“, zůstávají nadále platné.

Občanské průkazy se **strojově čitelnými údaji** (zelené občanské průkazy, které mají v dolní části vytištěné dva řádky údajů) **platí po dobu v nich uvedenou a nemění se!**

Vážení spoluobčané,

ve středu 19. listopadu 2008, v době od 16:30 do 18:30 hod. budou pracovnice Českomoravské stavební spořitelny v naší Sokolovně odpovídat všem zájemcům na konkrétní i všeobecné otázky týkající se stavebního spoření, úvěrů i pojištění. Přijďte, těšíme se na Vás!

Marie Dolenská
obchodní zástupce ČMSS

Zprávy komisí ZO

Výstavba kanalizace v obci

Pokud se budou ve vaší ulici budovat obrubníky, ve vjezdech vám firma automaticky zabuduje obrubníky příjezdové. Je ale vhodné si toto pohlídat nebo nahlásit dopředu vaši představu případně změnu. Je nanejvýš nevhodné žádat změnu

až po zabudování! Pokud máte nějaké připomínky nebo dotazy k výstavbě, je lépe toto vyřizovat telefonicky.

Psát slohové práce, na které se nedá vyčerpávajícím způsobem odpovídat, stojí nás všechny čas a dlouho čekáte na odpověď. Většinou se jedná o otázky (proč, kdy a jak...). Na to se dá odpovědět i z mobilu.

Všechny požadované práce musí podle okolností počkat, protože se pracuje tam, kde je to v dané chvíli nutné!

Upozornění:

Všichni občané, kteří mají na ulici Za Humny a na ulici Sivická výhledově stavební parcely, nechtě nahlásí svoje tel. čísla na Obecní úřad Tvarožná nebo p. Valnému: tel. 732 575 252.

Jedná se o vytyčení příjezdů na tyto parcely!

*Karel Valný, tel. 732 575 252
Ing. Vilém Šimek, předs. stav. komise*

Kam jdou naše děti po ukončení I. stupně základní školy?

Pro vaši informovanost – základní škola ve Tvarožné je školou prvního stupně. To znamená, že děti zde navštěvují 1. až 5. ročník, ve čtyřech třídách (jedna dvojtřída). Po ukončení 5. ročníku odcházejí na druhý stupeň, 6.–9. třída – buď do Pozořic anebo mají možnost si vybrat libovolnou jinou školu v okolí.

Podle školského zákona č. 561/2004 Sb., §178, je každá obec povinna zajistit podmínky pro plnění povinné školní docházky dětí s místem trvalého pobytu na jejím území ve školských zařízeních. A to tak, že zřídí základní školu nebo zajistí plnění povinné školní docházky v základní škole zřízené jinou obcí nebo svazkem obcí. Je-li na území svazku obcí jedna základní škola, vytvoří se společný školský obvod této spádové školy. A každá obec tohoto svazku pak stanoví obecně závaznou vyhláškou příslušnou část školského obvodu. Dále litera zákona říká, že jestliže žák plní povinnou školní docházku ve škole zřízené jinou obcí, je obec, ve které má žák místo trvalého pobytu, povinna hradit obci, která školu zřídila, neinvestiční výdaje této školy připadající na jednoho jejího žáka.

Neinvestiční výdaje tvoří náklady na údržbu a opravy, materiální výdaje, služby a výdaje nevýrobní povahy, mzdové prostředky a ostatní výplaty fyzickým osobám, které neposkytuje krajský úřad.

Přeloženo do normální řeči to pro naši obec vyzní takto: Spádová škola pro žáky druhého stupně základní školy (6.–9. třída) je v Pozořicích. Obec Pozořice a obec Tvarožná uzavřely Dohodu o zajištění plnění povinné školní docházky podle § 178 odst. 1 zák. č. 561/2004 Sb. Obec Tvarožná hradí za každého svého žáka, který chodí do ZŠ Pozořice, obci Pozořice neinvestiční náklady. Výše těchto nákladů se odvíjí zákonitě od celkového počtu žáků školy, čím více je žáků, tím nižší jsou neinvestiční náklady. Pokud žák chodí do jiné školy než je jeho spádová, pak nemusí naše obec hradit neinvestiční náklady na tohoto žáka. Na druhé straně zase ona škola tyto náklady chce mít uhrazené a bude to vyžadovat. Kdo to zaplatí?

Pro informaci uvádím počty žáků, kteří ukončili školní docházku ve Tvarožně a kam přestoupili:

Ročník	Počet žáků v ročníku	Přestup do ZŠ Pozořice	Přestup na jiné školy, zpravidla v Brně	
			Víceleté gymnázium	Jiná ZŠ
2003/04	13	5	4	4
2004/05	15	9	4	2
2005/06	10	3	0	7
2006/07	18	8	2	8
2007/08	9	3	2	4

V letošním školním roce chodí do Pozořic 24 žáků, do brněnských škol pak jezdí 22 žáků. Vývoj neinvestičních nákladů pro pozořickou školu je následující: v roce 2006 – 4.561 Kč, v roce 2007 – 4.866 Kč a v letošním roce 2008 – 6.230 Kč. Podle poslední cifry lze jednoduše odvodit, že do Pozořic posíláme 149,526 Kč. V brněnských školách se neinvestiční náklady šplhají až k 8 tisícům korun.

Dlužno ještě připomenout, že naše škola se začíná potýkat s nedostatkem žáků. Aby mohly být zachovány 4 třídy ve škole, musí být minimální počet dětí v jedné třídě 15, celkem tedy 60 dětí. Obec může udělit výjimku, nejvýše však pro 4 chybějící žáky do počtu 60. Pak už se musí snížit počet tříd a s tím souvisí další a další problémy. V loňském roce chyběli 4 žáci a v letošním chybí jeden žák do limitu 60.

Toto pojednání vám mělo jenom přiblížit problematiku základního vzdělávání na dědině.

*Pavel Filip
komise pro sociální věci, školství a dopravu*

Naše obec a kultura v roce 2008

Nebudu na tomto místě vzpomínat žádnou momentálně proběhnuvší kulturní akci, ale čas zastavit nelze, konec roku se blíží tak se začíná bilancovat i ve složce kulturní a připravuje se rozpočet na rok 2009 a přemýšlím jak to ošetřit, aby byl stejně zajímavý a rozmanitý, jako ten co právě končí a možná ještě o něco přitažlivější.

Na jaře vznikla nezisková kulturní a turistická společnost s jednoduchým názvem „KATR“. Nepravdělně se scházející okruh osob, které mají nějaký nápad a dále sílu a čas ho realizovat. Rozjezd byl vskutku nezapomenutelný, v květnu jsme měli možnost na Sokolovně navštívit „Plyšový den“. Výstava nejen plyšových hraček bez rozdílu data výroby, některé exponáty bylo možné ihned zařadit mezi muzejní kousky. Dobové fotografie, ruční práce spoluobčanů a dětí. Celé odpoledne s pásmem básniček, říkanek, písniček oživilo děti z MŠ, ZŠ a ZUŠ. Spolupráci během celého roku v oblasti kultury se všemi třemi výchovnými složkami v obci lze bez rozmyslu hodnotit více než výborně. Co nám připraví spolek KATR v roce novém, necháme se překvapit, jen doufám, že to není skupina jedné akce.

Začátek roku, již tradičně, kulturně obohatily dva plesy pro dospělé a jeden maškarní ples pro děti, sezona plesů je ukončena hasičskými ostatky, vylepšenými zabíjačkou. SDH Tvarožná uspořádal v červnu, ani nevím kolikátý ročník hasičské soutěže na již rozkopané návsi a tentýž den 8. 6. se konal v sále Sokolovny koncert Kyjovského komorního orchestru pravidelně pořádaný ke dni matek, letos měl, pravda, malé zpoždění. A na tomto místě si Vás všechny dovoluji pozvat příští rok na Národní festival neprofesionálních orchestrů, dotovaný ministerstvem kultury, který by se měl konat na Sokolovně koncem jara.

V květnu XI. ročník hudebních slavností k výročí narození skladatele Julia Antoše. Asi jediná velká akce u nás v roce 2008, kdy nám obloha do toho plakala, ale podařilo se nám na poslední chvíli společně s několika zastupiteli a dobrovolníky přesunout slavnost pod střechu kulturního domu Kosmák. Počasí sice ovlivnilo návštěvnost, ale výkony umělců nikoliv.

V rámci možností jsem v tomto roce zacílil na rozšíření kulturního vyžití pro děti. SRPŠ s ukončením předsednictví pana Jiřího Kršky se stalo zcela neaktivní, bylo patrně zcela zrušeno. Jediným aktivním spolkem v této oblasti, pokud opomenou maškarní bál a sportovní olympiádu TJ Sokol, se stal Skaut: Šprýmiáda, pouštění draků a možná ještě něco o čem nevím. Celé snažení jsem společně s panem Ivo Fišerem, který se mnou spolupracuje, aniž by byl členem nějakého místního spolku, odstartovali 30. 12. loňského roku velmi slušně navštívenou Silvestrovskou diskotékou pro děti. Následovala diskotéka pro děti na škole v přírodě, videodiskotéka ke dni dětí 31. 5. a Branný den, jako slavnostní ukončení prázdnin pořádaný ve spolupráci se SDH Tvarožná. Odpoledne plné her a soutěží pro celou rodinu. Je potěšující, že se zúčastnili nejen děti, ale i rodiče, někde i prarodiče. Však jsme je také všechny malou sladkostí ocenili.

Do konce roku bychom chtěli pro děti ještě stihnout 16. 11. odpoledne videodiskotéku a 30. 12. již druhý ročník silvestrovské diskotéky.

Z mého pohledu nejvíce propíranou kulturní událostí číslo jedna, do které je snad nějakým způsobem zainteresován každý občan bez rozdílu věku, byly bezesporu tvaroženské hody. Událost, která se dostala až na stůl Rady obce. Tradice, kterou bylo nutné za každou cenu udržet. Hasiči ze setrvačnosti chtěli, ale mládež s nimi nechtěla. Ve finále pod křídly kulturní komise, kdo jste na tradičních hodech byli, sami víte, jak to dopadlo. Malou reprízu jsme si udělali 27. 9. Václavskou taneční zábavou.

Tvaroženská pouť, tradice ve vyjetých kolejích těžké mechanizace nějak nevybočila ze standardu. Setkání rodáků, páteční taneční zábava a v neděli diskotéka vše pod taktovkou TJ Sokol.

Další významnou událostí roku 2008 byl křest knihy „Santon, příroda a historie“. Samotnému aktu křtu knihy předcházelo čtení z historie obce v podání herce Divadla na provázku p. Michala Bumbálka. Celé jeho vystoupení u mikrofonu bravurně prokládaly svými vystoupeními děti ze ZŠ a ZUŠ.

Do konce roku na poli kultury se ještě můžete těšit na již výše zmíněné akce pro děti, dále na výročí Bitvy tří císařů, 10. prosince školní jarmark, letos v prostorách

Sokolovny, doplněný kulturním pásmem žáků MŠ a ZŠ, 23. prosince tradiční setkání pod vánočním stromem, 28. prosince vánoční koncert v kostele sv. Mikuláše a Silvestrovskou zábavu.

Děkuji všem spolupracovníkům z kulturní komise, všem členům neziskových organizací, spolků a dobrovolníkům, kteří se aktivně zapojili po celý rok do kulturního dění, dále učitelským sborům MŠ, a ZŠ, paní ředitelce MŠ Yvoně Hrbáčkové, ředitelce ZŠ Věře Floriánové, učitelům ze ZUŠ Haně Salvové a panu Michalu Kulhánkovi.

*Lubomír Šubrt
kulturní komise*

Z činnosti zájmových organizací

Ze života hasičů

V sobotu 15. listopadu proběhl ve Tvarožné závod požárnické všestrannosti pro děti a dorost.

*Za SDH
Marie Ryšavá*

Pravidelné cvičební hodiny TJ Sokol

Letošní cvičební rok se může zdát – co do nabídky cvičebních hodin – chudší než obvykle. Naše činnost je však závislá především na dobrovolné práci cvičitelů a trenérů a těch je nedostatek. Paní Marcela Buchtová, letošní cvičební rok „vypustila“ z rodinných důvodů a my jen můžeme věřit, že se časem k vedení rehabilitačního cvičení opět vrátí, z pracovních důvodů se omluvila i paní Hana Konečná, která vedla junior aerobic. Ostatní složky: cvičení ženy, mladší žactvo, stolní tenis, košíková, futsal i kopaná fungují ve svých pravidelných cvičebních a tréninkových časech. I letos však můžeme nabídnout několik nových aktivit. Úterý od 16.00 do 18.00 hodin patří od září nejmenším dětem, které se mohou ve velké tělocvičně na Kosmáku vydovádět - ovšem pod bedlivým dohledem svých maminek. Zodpovědnost za celý kolektiv převzala Radka Dvořáková, ke které také můžete směřovat veškeré dotazy. Novinkou jsou také letošní sobotní tréninky družstva žen kopané (trenér P. Kozák). Ženy nejsou sice zapsány do fotbalových soutěží, nicméně doufám, že budeme mít možnost povzbudit je na některém z přátelských zápasů. Nedělní podvečer 18.00–19.00 hod. je vyhrazen pro zájemce florbalu. Za kolektiv (i na dotazy) odpovídá Luboš Kadlec. Rozpis cvičebních hodin bude vyvěšen na Kosmáku (na vstupních dveřích) a bude pružně doplňován. Mnohé aktivity se většinou ujasní během cvičebního roku, některé se mění dle potřeb nebo dle počasí.

Tvaroženská olympiáda 2008

Letní část Tvaroženské olympiády proběhla na hřišti pod Kopečkem v úterý 5. srpna – což byl jeden z posledních dnů, kdy bylo počasí na naší straně. Následně až do neděle narušovalo předpoutové veselí deštivé počasí. Akce se zúčastnilo

REKORDY V JEDNOTLIVÝCH KATEGORIÍCH

I. KATEGORIE						
3 – 5 let						
HOD tenisovým míčkem	16 m	Adam Sochor (Chrastava)	2001	10,4 m	Anna Kalužová (Tvarožná)	2001
BĚH 20 m	4,8 s	Adam Sochor	2001	4,8 s	Petra Machancová (Tvarožná)	2008
SKOK DALEKÝ	141 cm	Michal Pejřil (Tvarožná)	2007	127 cm	Anna Kalužová	2001
SKOK VYSOKÝ	70 cm	Adam Filippec (Tvarožná)	2001	65 cm	Markéta Rysánková (Vin. Šum.)	2000
II. KATEGORIE						
6 – 8 let						
HOD kriketovým míčkem	30,1 m	Jan Daněk (Tvarožná)	1999	18,1 m	Aneta Otevřelová (Tv.)	2006
BĚH 50 m	8,5 s	Jan Daněk	1999	8,8 s	Sabina Hřůzová (Rousínov)	2000
SKOK DALEKÝ	297 cm	Martin Simek (Tvarožná)	1997	268 cm	Anna Kalužová	2004
ŠPLH 3 m	3,3 s	Adam Sochor	2004	3,6 s	Anna Kalužová	2004
SKOK VYSOKÝ	100 cm	Jan Daněk	1999	95 cm	Anna Kalužová	2004
III. KATEGORIE						
9 – 11 let						
HOD kriketovým míčkem	39,8 m	Radek Řičánek (Jirřkovice)	1999	26,5 m	Anna Kalužová (Tvarožná)	2007
BĚH 50 m	7,9 s	Radek Řičánek	2000	8,3 s	Barbora Dudová (Tvarožná)	1997
SKOK DALEKÝ	355 cm	Radek Řičánek	2000	338 cm	Marcela Muchová	2001
ŠPLH 5 m	6,8 s	Daniel Šťastný (Tvarožná)	1999	8,1 s	Iveta Ondračková (Tvarožná)	2000
SKOK VYSOKÝ	125 cm	Radek Řičánek	2000	120 cm	Marcela Muchová	1999
IV. KATEGORIE						
12 – 14 let						
HOD kriketovým míčkem	53,7 m	Pavel Kousal (Tvarožná)	2000	34 m	Eva Trávníčková	2008
BĚH 60 m	8,2 s	Václav Malý (Tvarožná)	2003	8,9 s	Katerina Bajerová (Tvarožná)	1998
SKOK DALEKÝ	438 cm	Michal Řičánek (Jirřkovice)	2000	366 cm	Kristýna Ličková (Brno)	2007
ŠPLH 5 m	4,1 s	Petr Čada (Sivice)	1999	5,5 s	Katerina Bajerová	1998
SKOK VYSOKÝ	150 cm	Michal Řičánek	2000	130 cm	Katerina Bajerová	1998
V. KATEGORIE						
15 – 18 let						
HOD granátem	45,3 m	Jakub Sochor (Chrastava)	2006	34 m	Eliška Filipová	2005
BĚH 60 m	8,2 s	Daniel Šťastný	2004/5	9,5 s	Eliška Filipová	2004
SKOK DALEKÝ	485 m	Jakub Sochor	2008	366 cm	Marcela Muchová	2005
ŠPLH 5 m	4,0 s	Daniel Šťastný	2005	6,1 s	Iveta Ondračková	2004
SKOK VYSOKÝ	150 cm	Daniel Šťastný	2005	130 cm	Marcela Muchová	2006
2005						
2005						

60 dětí, což je účast velmi kvalitní. Byly obsazeny všechny věkové kategorie a také letos byly překonány některé „olympijské rekordy“ (prohlédněte si naši tabulku rekordů!). Na omluvu musím uvést, že došlo k menší dezinformaci – při vyhlásování rekordů nebyly vzaty v úvahu ty z loňského roku. Toto nedopatření ovšem nijak nesnižuje kvalitu letošních sportovních výkonů. Také foto z této akce bylo na internetové stránce obce dodáno opožděně, příště bude reakce pružnější. Tabulka výkonů byla jako vždy vyvěšena na vývěsce v budově OÚ a bude součástí nástěnky věnované letošnímu ročníku TO ve vestibulu na Kosmáku během obou plesů, pořádaných TJ.

Letošní 12. ročník Tvaroženské olympiády potvrdil, že se jedná o akci, která již k prázdninám patří. Finanční dotace ze strany obce, sportovní zázemí, občerstvení sponzorsky zajištěno Motorestem Rohlenkou a především nadšení sportovců – to jsou hlavní pilíře, na kterých závisí úspěch celé akce. Původním impulsem je však vždy nadšení organizátorů. Pořádání takových akcí je rok od roku těžší, volný čas se stává devizou, kterou člověk nerad obětuje. Víím však, že je mezi vámi i hodně takových, kteří by rádi pomohli a přidali se, ale.... Chtěla bych proto touto cestou požádat všechny, kteří by mohli být drobnou pomocí přispět ke zdárnému

~~REKLAMA~~

sádrokartonářství a tesařství

Služby:

příčky, izolace, půdní vestavby

sádrokartonové konstrukce

střešní okna, střechy,

střešní konstrukce

suché stavby

sídlo firmy:

Sivice 132, 66407 Pozořice

kontakt:

mail: cdan@centrum.cz

tel. **736 523 697**

průběhu akcí, pořádaných pro děti, aby se napojili na kohokoliv z trenérů či cvičitelů TJ Sokol. Vaše nabídka nezůstane bez odezvy. Sportovní a společenské akce (nejen) pro děti jsou pochopitelně i finančně zatěžující. Jsou ale také možnosti, kdy můžete věnovat finance na konkrétní akci, které fandíte, či věcnou odměnu podle vašeho vkusu. Využijeme pochopitelně i reklamní předměty vhodné pro děti.

Letos nás ještě čeká **zimní část Tvaroženské olympiády** a její „halové“ disciplíny – skok vysoký a šplh. Termín je předběžně naplánován na **čtvrtek 4. prosince 2008 v 16.00 hodin**.

Na všechny sportovce se těšíme už teď!

A když už jsem se v textu výše zmínila o plesech, dovoluji vám, abych vás jménem TJ Sokol Tvarožná předběžně pozvala na tradiční Společenský ples, který se uskuteční v sobotu 17. ledna 2009 a na nedělní Dětský maškarní ples – tentokrát s Kamarády.

*Za TJ Sokol Tvarožná
Ivona Šťastná*

Ze života...

Mokrá oslavila 40. výročí od zahájení provozu

V sobotu 20. září od 9 do 15 hodin se v areálu cementárny Mokrá na parkovací ploše u sivické brány uskutečnila oslava 40. výročí od zahájení výroby. Na pořádání akce se spolupodílela i společnost Carmeuse s.r.o., která provozuje v areálu vápenku.

Je tomu již 40 let ode dne (31. října 1968), kdy byla slavnostně zapálena rotační pec na výpal slínku s názvem Republika. Od této chvíle se začala psát historie v té době jednoho z nejmodernějších závodů na výrobu cementu a o rok později i vápna. Cementárna slaví letos 40 let od zahájení výroby. Při příležitosti tohoto významného jubilea se konal letos například již mezinárodní závod tzv. Jubilee Run (Jubilejní běh),

kterého se účastnilo více než 130 zaměstnanců ze skupiny HeidelbergCement z 10 evropských zemí.

Oslava výročí, která probíhala přímo v areálu závodu, byla připravená pro zaměstnance a důchodce z Českomoravského cementu a vápenky Carmeuse v Mokré, obchodní partnery, zastupitele okolních obcí a další významné hosty. Pro všechny pozvané to byla příležitost setkat se se svými stávajícími nebo dřívějšími kolegy a přáteli a společně oslavit výročí provozu, se kterým byli a jsou spjatí. Pro všechny hosty byl připraven zajímavý kulturní program a samozřejmě bohatá tombola.

Oslavu 40. jubilea zahájil přivítáním všech hostů předseda představenstva Českomoravského cementu, Jan Hrozek. Několik slov o závodu Mokrá a výhledu do budoucna zaznělo od ředitele cementárny Jaromíra Urbánka a ředitele vápenky Carmeuse Mariána Tegzy. Vše nejlepší popřáli provozu Mokrá ještě další významní hosté, např. bývalý generální ředitel Českomoravského cementu: Miroslav Weber a Luděk Bogdan, dále hejtman Jihomoravského kraje Stanislav Juránek a náměstek hejtmana Václav Horák.

Po celý den bavil hosty zajímavý program, ve kterém se střídala vystoupení Železného Zekona a jeho úžasné silácké show a vystoupení kouzelníka. Mezi těmito vystoupeními hrála k poslechu a později i k tanci slovácká dechová hudba Žadováci a country skupina Rančeři.

I přes chladnější počasí, které celou oslavu doprovázelo, se této výjimečné akce, konané při příležitosti 40. výročí od zahájení výroby v závodu Mokrá, zúčastnilo více než 500 hostů.

Za přípravu a uspořádání této speciální oslavy patří díky vedení Českomoravského cementu, vedení cementárny Mokrá a Vápenky Carmeuse, závodu Železniční doprava a dále všem, kteří se podíleli na přípravě a realizaci oslavy.

Seminář Českého hydrometeorologického ústavu v Mokré

V úterý 16. září, se ve velkém sále budovy informačních technologií v cementárně Mokrá uskutečnil seminář Českého hydrometeorologického ústavu s názvem: Nové poznatky tvorby prachových částic v dýchací zóně člověka aplikované v lokalitě Mokrá-Horákov.

Na semináři byla odprezentována ředitelem ČHMÚ Brno, RNDr. Ing. Jaroslavem Rožnovským, ředitelem ZÚ Brno, RNDr. Bohumilem Pokorným, CSc. a Ing. Zdeněk Elfenbeinem z ČHMÚ prezentace, která se zabývala těmito tématy:

1. Vliv prachových částic na zdravotní stav obyvatelstva.
2. Vývoj kvality ovzduší v okolí Cementárny Mokrá-Horákov za minulá období.
3. Současný stav kvality ovzduší v okolí cementárny Mokrá-Horákov.
4. Samovolný vznik prachových částic v atmosféře a podíl synoptických situací na vzniku znečišťování přízemní vrstvy atmosféry, ale i na jeho samočištění.
5. Porovnání výsledků měření v okolí cementárny Mokrá-Horákov s výsledky měření na jiných stanicích v okolí Mokré a v ČR.
6. Měřicí technika – ukázka nejnovější měřicí techniky nasazené trvale v okolí cementárny a použité v průběhu měřících kampaní prováděných v okolí cementárny Mokrá-Horákov.

Zajímavý seminář týkající se našeho vlivu na bezprostřední okolí cementárny Mokrá přilákal zastupitele z okolních obcí – Mokrá, Hostěnice, Velatice, Podolí a Pozořice, dále se účastnili zástupci z České inspekce životního prostředí, Městského úřadu Šlapanice – odboru životního prostředí, Českého hydrometeorologického ústavu, Krajského úřadu a Státního zdravotního ústavu.

Modernizace výrobního procesu v cementárně

Po úspěšné realizaci investičních projektů v letech 1999–2007 se významně zlepšilo pracovní i životní prostředí v okolí závodu. Výstavba slínkových sil (1999, 2006) a oprava haly cementových komponent zásadně omezila sekundární prašnost v areálu závodu.

Po zastřešení skládky vápence a výstavbě druhé skladovací kapacity (2002, 2004) došlo k výraznému snížení prašnosti také v lomu.

Nejvýznamnější dopad na redukci emisí prachu měla výměna pískových filtrů za chladiče slínku (2003, 2008). Snížení úletu bylo rasantní, až o 95 %. Nové zařízení zajišťuje hodnoty emisí pod 10 mg/Nm³. Uvedením tohoto moderního odprašovacího zařízení na druhé rotační peci do provozu byla uzavřena jedna z důležitých etap revitalizace cementárny. Také ostatní zdroje prašnosti jsou osazeny nejmodernější dostupnou technikou a dopady na okolí jsou minimalizovány.

Čas a vývoj nových technologií však nelze zastavit. Proto se již od roku 2004 připravují další projekty modernizace cementárny. Tyto investice budou zaměřeny nejen na snižování vlivu na nejbližší okolí cementárny, ale především na globální environmentální aspekty. Zlepšení se projeví v úsporách elektrické energie a dojde k úsporám neobnovitelných přírodních zdrojů.

První z těchto projektů je stavba vertikálního mlýna na strusku, dodávaného firmou Loesche. Tato mlecí linka je charakteristická měrnou spotřebou elektrické energie na úrovni pouze 60–65% ve srovnání s mletím v klasických kulových mlýnech. Dalším přínosem vertikálního mlýnu bude možnost využívat více strusky, popílku a vápence jako náhradu za slínek. Tím uspoříme surovinu a emise CO₂.

Procesem modernizace projdou i slínkové pece. Instalací kalcinátoru, rekonstrukcí chladiče a stavbou špičkového skladovacího zařízení pro tuhá alternativní paliva se zařadíme mezi moderní evropské cementárny, které větší část tepla potřebného pro výpal slínku získávají z obnovitelných zdrojů.

Často padá otázka jak toto spalování ovlivní životní prostředí v okolí cementárny. Odpovědí je aktuální uspokojivá situace v okolí závodu. Každoroční monitoring životního prostředí a srovnání s několika „neprůmyslovými“ oblastmi nás opravňuje hodnotit stav životního prostředí v okolí cementárny jako kvalitní, bez negativního ovlivnění spalováním alternativních paliv.

Unikátní podmínky v technologii výroby slínku zaručují zachycení škodlivin v proudu suroviny postupující proti proudu spalin a jejich bezpečnou fixaci do krystalické mřížky slínkového kamene. Spaliny jsou odprášeny v elektroodlučovači a před vlastním vstupem do komína je umístěno kontinuální měření emisí. Všechny emisní hodnoty jsou pod stanovenými limity.

V příštích letech bude cementárna opět organizovat pro zájemce z okolí tradiční „Den otevřených dveří“, kdy bude možné si závod detailně prohlédnout a získat veškeré informace z výroby cementu v Mokré. Kromě této velké akce připravuje vedení cementárny ročně desítky exkurzí a prohlídek závodu pro školy, odborné učiliště, kluby seniorů a mnoho členů dalších organizací. Tyto exkurze v lidech odbourávají v historii zakořeněné předsudky o výrobě cementu a jejímu vlivu na okolí. Cementárna se snaží otevřeně komunikovat, získat důvěru svého okolí a být dobrým sousedem.

Nové poznatky tvorby prachových částic v dýchací zóně člověka aplikované v lokalitě Mokrá-Horákov

Mgr. Robert Skeřil Ph.D., Ing. Zdeněk Elfenbein, RNDr. Ing. Jaroslav Rožnovský, CSc. (ČHMÚ, pobočka Brno), RNDr. Bohumil Pokorný, CSc. (ZÚ Brno)

Úvod

Český hydrometeorologický ústav, pobočka Brno, ve spolupráci se Zdravotním ústavem se sídlem v Brně, Centrem dopravního výzkumu a firmou ENVitech Bohemia s.r.o. prováděli v okolí cementárny Mokrá vyhodnocení kvality ovzduší včetně vazby na zdravotní rizika ze znečištění ovzduší vyplývajících. Konkrétně byly měření a analýzy zaměřeny na prachové částice, přičemž největší pozornost byla samozřejmě věnována velikostní frakci částic do 10 μm aerodynamického průměru (PM_{10}), pro kterou existují platné imisní limity (zákon o ochraně ovzduší 86/2002 Sb. a NV č. 597/2006 určující imisní limity) a dále pak velikostní frakci do 2,5 μm ($\text{PM}_{2,5}$), pro kterou byly imisní limity vytyčeny v polovině roku směrnicí parlamentu a Rady EU „2008/50/ES“, která musí být implementována do české legislativy.

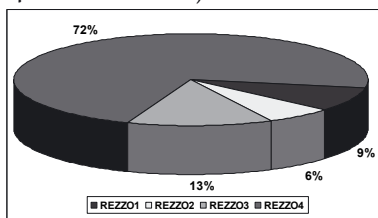
Prašné částice – původ

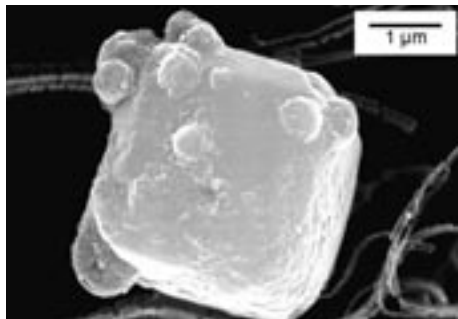
Primárně se mohou částice do ovzduší dostat emisemi z bodových, liniových a plošných zdrojů znečišťování ovzduší. Dále se mohou dostávat do ovzduší již jednou usazené částice tzv. re-emisí (může tvořit až 40 % všech emisí). Další možností je tvorba sekundárních částic z plynných prekurzorů (krystalky síranů, dusičnanů a částečně i VOC). Nedostatečně uchopitelná je emise z větrné eroze, která je obzvláště v Jihomoravském kraji důležitá.

Z hlediska primárních emisí převládají v Jihomoravském kraji emise z mobilních zdrojů

– tedy z dopravy (REZZO4) – 72 %. Druhým největším emitentem jsou malé zdroje – domácnosti, které přestože jsou v provozu pouze v zimní sezóně, podílí se na celkových emisích tuhých látek 13 % (REZZO3). Zvláště velké, velké a střední zdroje dohromady emitují cca 15 % všech tuhých látek.

Mimo těchto „obvyklých“ zdrojů se na celkové prašnosti podílí i zdroje netypické, které si málokdo spojí se znečištěním ovzduší. Jsou to např. krystaly mořské

soli (viz obrázek), které se až na území ČR dostanou díky oceánskému proudění. Dále jsou to saze z požárů či sopek, pylové částice, prашné a písečné bouře (24. 3. 2007 – prach z Ukrajiny) či dokonce spršky kosmických částic dopadajících na Zemi. V neposlední řadě částice vznikají samovolně z převážně organických prekurzorů fyzikálními metodami v ovzduší cestou nukleace, aglomerace, koagulace a kondenzace.

Prašné částice – dlouhodobý vývoj imisí v okolí cementárny Mokrá

V areálu cementárny Mokrá a na sídlišti obce Mokrá existují již od roku 1996 stanice imisního monitoringu, které sledují kvalitu ovzduší v okolí zdroje. Necelých 10 km od obou stanic je pak akreditovaná stanice imisního monitoringu ČR Brno-Tuřany, která patří ČHMÚ. Na základě těchto měření je možné vysledovat trend vývoje kvality ovzduší v okolí cementárny a vztah k pozadí města Brna.

Z hlediska prашných částic byl zaznamenán poměrně vyrovnaný trend na stanici Brno-Tuřany a klesající trend obou stanic v okolí cementárny. V předchozích letech byly koncentrace v Mokré a v cementárně o něco vyšší než v Tuřanech, postupně se však koncentrace vyrovnaly a v roce 2007 již byly nižší. Tato situace nastala jednak zlepšováním technologií v cementárně, ale taky narůstajícím provozem na letišti Brno-Tuřany včetně výstavby nové haly. Jistou variabilitu v koncentracích způsobuje rovněž počasí, které může zejména v zimním období značně ovlivnit průměrné roční koncentrace (delší a chladnější zima = delší topná sezóna, nutnost sypat silnice, větší pravděpodobnost teplotních inverzí a tedy špatných rozptylových podmínek).

Prašné částice – výsledky kampaňových měření

V průběhu roku 2007 proběhlo 7 kampaňových měření, při nichž byla použita nejmodernější monitorovací technika. Konkrétně pro odběr částic byly využity přístroje Leckel, stanovující částice gravimetricky (referenční metoda), dále přístroje GRIMM schopné analyzovat najednou PM_{10} , $PM_{2,5}$ a PM_1 v několika sekundových intervalech, kaskádové impaktory schopné separovat prашné frakce i pod $1 \mu m$ a přístroj Vereva pracující ve stanicích cementárny. Výsledky ukázaly, že obě stanice dosahují obdobné koncentrace a zaznamenaly stejné epizody zvýšených či nízkých koncentrací.

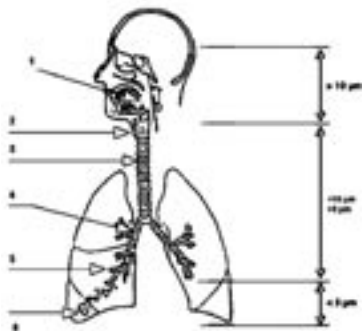

Analýzou velikosti částic bylo zjištěno, že za určitých situací se až 99 % všech částic svou velikostí pohybují pod hranicí $1 \mu m$. Dále bylo zjištěno, že poměrně znač-

ný vliv na koncentrace částic má teplota ovzduší – s poklesem teploty rostly koncentrace částic a naopak. Byly rovněž zaznamenány epizody extrémně vysokých koncentrací, trvajících v řádu minut, které mohly být způsobeny např. i sprškou kosmických částic. Rovněž bylo sledováno zastoupení jemnější frakce $PM_{2,5}$ v PM_{10} , které se pohybovalo od 65 % (léto) po 85 % (zima). Tyto hodnoty velmi dobře koreluji s hodnotami měřenými na stanici Brno-Tuřany. Rovněž proběhlo srovnání s pozadovou stanicí pro celou ČR ležící v Košetících nedaleko Humpolce. Koncentrace naměřené v cementárně a v Mokré byly srovnatelné s touto pozadovou lokalitou, dokonce vyvstaly epizody, kdy pozadová stanice Košetice naměřila vyšší koncentrace než v okolí cementárny.

Zdravotní rizika spojená s prašnými částicemi

Nebezpečí prašných částic spočívá v jejich vniknutí do organismu dýchacím traktem, kde mohou působit jak fyzikálně (dráždí a poškozují sliznice), tak chemicky (částice na sobě mohou nést pyly, alergeny, těžké kovy, polyaromatické uhlovodíky atp.). Zdravotní riziko rovněž roste spolu se snižujícím se poloměrem částic. Zatímco částice nad $10\ \mu m$ člověk vykašle, částice do $10\ \mu m$ se již dostávají do horních cest dýchacích a dále. Jemnější frakce do $2,5\ \mu m$ se pak dostává až do plic, kde se usazují. Ta nejjemnější frakce pod $1\ \mu m$ se může přes plicní sklípky dostat až do krevního řečiště, kde se spolupodílí na vzniku kardiovaskulárních chorob. Nejčastějšími zdravotní poškození vlivem zatížení ovzduší jsou bronchitidy dětí, chronická bronchitida dospělých, astma s progresí se stoupajícím věkem, chronická obstrukční nemoc plicní. Nejvýznamnějším kofaktorem těchto nemocí je kouření. Částice tak způsobují významný vzrůst rizika úmrtí na respirační choroby u dětí do 1 roku života, ovlivňuje u dětí rychlost vývoje plic, zhoršuje astma a způsobuje další respirační symptomy jako kašel a bronchitidu. Částice PM_{10} má vliv na nárůst incidence respirabilních chorob (zejména bronchitidy, případně po dlouhodobé expozici astmata). Částice $PM_{2,5}$ vážně ovlivňuje zdraví, zvýšením počtů úmrtí na kardiovaskulární symptomy, onemocnění cest dýchacích a rakoviny plic.

Závěry

Ukazuje se, že měřená imisní prašnost PM_{10} v okolí cementárny, (tak jak prokázaly již naše předcházející studie srovnávající emise cementárny s výsledky rozptylové studie) – je tvořena mnohem komplexněji než se původně předpokládalo. Významným aspektem je samovolná tvorba sekundárních pevných částic, jenž se v konečné fázi podílí na skladbě frakce PM_{10} a mohou za určitých podmínek tvořit rozhodující část nalézající se v ovzduší zájmové lokality (okolí cementárny). Jejich tvorba probíhá fyzikálními metodami v ovzduší cestou nukleace, aglomerace, koagulace, kondenzace.

Výsledky prokazují, že tvorba prašných částic – SAA sekundárních atmosférických aerosolů je přímo závislá na meteorologických podmínkách a mechanismus vzniku částic má celoplošný, nadregionální charakter. Stanice na celém území ČR za definovaných synoptických situací se chovají korektně a ve stejném čase je na nich měřena stejná hodnota PM_{10} s minimálním vlivem místních emisních zdrojů. Významným prvkem imisní zátěže je i resuspenze (opětovný vznos částic již usazených na zem) jenž může tvořit až 40 % měřené frakce PM_{10} .

Naše dosavadní měření prokazují, že převážný podíl sledovaných částic PM_{10} je tvořen částicemi velikosti $PM_{2,5}$ a menšími, a to ze 65–85 %, přičemž v zimě jsou tyto hodnoty nejvyšší. Při poklesu teploty a růstu relativní vlhkosti stále více dominují frakce $PM_{2,5}$ a PM_{1} , které jsou zvláště nebezpečné z hlediska ochrany zdraví. Na přítomnosti těchto frakcí se však významně uplatňují nukleační a aglomerační procesy tvorby částic přímo v atmosféře za spoluúčasti dálkových přenosů plyných aerosolů.

Cementárna je všeobecně vnímána jako velký zdroj. Přesto studie prokázala, že se na znečišťování vlastního okolí nepodílí významným způsobem. Na třech nezávislých stanicích imisního monitoringu naměřen roční průměr částic PM_{10} $33,15 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$, což je pod ročním limitem ČR i EU ($40 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$). Srovnání naměřených výsledků PM_{10} se stanicemi státní imisní sítě prokazuje, že kvalita ovzduší území cementárny vyjádřená v dlouhodobých imisních koncentracích monitorovaných standardních imisních škodlivin je srovnatelná s kvalitou ovzduší na území, které Česká republika řadí mezi své nejkvalitnější oblasti, representované např. observatoří Košetice.

Příspěvek cementárny do ročního průměru po odečtení všech sekundárních zdrojů – tj. resuspenze, sekundárně vzniklých aerosolů, dálkového transportu, emisí lokálních topenišť, z dopravy, půdní eroze, emisí vápenky a lomu, může při některých synoptických situacích dosahovat až $15 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$. Tato záležitost bude předmětem další studie uvedené problematiky.

Vzpomínky starosty Jindřicha Galeho (*17.9.1884, +18.4.1971)

Při připomínce 720. výročí první písemné zmínky o naší obci si vybavíme mnoho významných osobností, které podstatně ovlivnily její vývoj. Když významné mezníky osobnosti korespondují s výročím obce, je důvod pro připomenutí ještě podstatnější.

Letos jsme si připomenuli, že již osmdesát roků uplynulo od nástupu Jindřicha Galeho do funkce starosty. A sedmdesát let od chvíle, kdy funkci v obecní samosprávě rozčarovane opustil. Jindřich Gale, syn textilního dělníka Čeňka Galeho, pracoval v textilní továrně až do odchodu do výslužby. Jeho vzpomínky v nekrácené a neupravené podobě Vám předkládáme.

...V mém mládí jsem často slyšel, že staří lidé mají jen své vzpomínky. A já teď máje silnou sádru na noze (měl zlomenou nohu), nemohu dobře ani chodit, ani ležet, cítím, jak se mně v hlavě rojí vzpomínky. Mám svou rodnou obec rád a mám zato, že je jednou z nejkrásnějších na Moravě, zvláště dnes, kdy vedle široké návsi jsou výstavné domy aj.

Ale nebylo tomu tak v minulosti a vzpomínám na obec, jak vypadala ještě v letech 1895 a dále.

Původ obce jsem zjistil, až jsem začal pracovat ve veřejném životě a to v archivu líšeňského zámku (hrabě Belcredi). Již ve 12. století píše se o dvou obcích (osadách) v úseku pod kopečkem. Jedna se jmenovala Tvarožnice a druhá Važanice (německá). Postupem doby to bylo pomícháno a zůstala Tvarožná. V těch místech byly často záplavy, a proto tehdejší občané začali stavět výše (v Gastlu). To vidíte podle čísel 1, 2, 3, 4, 5, 6 atd. V každé obci se čísluje podle pořadí staveb až dodnes. Tím poznáte, jak je který dům starý. A když se mělo stavět číslo 7, musela se tam nechat ulička, a to z toho důvodu, že tam při deštích tekla voda z Hlinek od lesa a také proto, že rolníci si tam spravovali cestu ke svým mlatům, protože spodem vesnice nemohli pro špatný terén a bláto. A tak vidíte, že čísla domů jsou jak se dále stavělo až po č. 23 a postavený dům ve dvoře (panský) měl číslo 24. Dále se již stavět nemohlo, proto se začalo s výstavbou na druhé straně na svahu kostela. A tu vidíte č. 26, 27 až č. 55. Až na konci vesnice byly ještě dva domy č. 56 a 57. Jelikož se stavělo na svazích bahnité doliny, vznikla tak široká náves.

Ve kterém roce byla postavena na prostředku mohutná budova, to jsem nezjistil, ale podle záznamů to byla palírna a posledním majitelem byl žid Singer. Voda do této palírny vedla dřevěným potrubím od „studýnek“. Jak jsem se již zmínil, že mezi číslem 6 a 7 musela být ponechána ulička kvůli vodě a jako spojka k mlatům, tím se stalo, že se kolem vesnice udělala cesta sjízdná, kdežto ve vesnici bylo nadále spousta bahna. Tenkrát byla státní silnice od Rousínova, kolem Bahňáku přes Koválovice, mezi Tvarožnou a Sivicemi, kolem Božích muk, přes Podolí a Gandii k Brnu. Tvarožňáci si udělali cestu ke státní silnici, Sivice také a tím vznikla dnešní nerovná cesta k Pozořicím. Naproti spojce od Tvarožné byl čtverec pozemků tzv. „Gerňa“, a tam stál malý klášter Uršulinek. K němu patřily tyto pozemky, malý zájezdní hostinec a Tvaroženský les. Za císaře Josefa byl klášter zrušen, pozemky byly rozprodány a les připadl obci Tvarožná. Tenkrát bylo v obci 41 sedláků a jen asi 15 domkařů. Při nějakém jednání podepsali domkaři jakousi listinu a sedláci si nechali připsat les na jednačtyřicet podílníků lesa ve Tvarožné „singulární les“.

Koncese ze zrušené hospody na Gerni byla přenesena na č. 12 ve Tvarožné. Kdy byla postavena dnešní státní silnice (dříve císařská) to nevím. Vypráví se také, že Napoleon před bitvou tří císařů nocoval na Gandii, naproti tomu v knize „plemeno Hamrů“ (spis od Neužila) je psáno, že poštovní vozkové přepřahali koně u Holubic, takže již nová silnice musela stát.

Ve kterém roce byl postaven starý kostelík jsem nikde nezjistil. Obě obce asi splynuly v jednu již ve 14. století. Tak také asi byl postaven starý kostelík, protože fara má číslo 39. V účtech byl podepsán Jiřík Galle.

Tvarožná měla dvě hospody, jedna byla na čísle 12, druhá pod kostelem (malá hospoda) a tuto koupil starý Šír, když se do Tvarožné přišel. Když žid Singer palírnu prodával, Šír ji koupil a hostinská koncese byla předána z č. 12 na č. 58. Jako malý kluk se ještě pamatuji, že se tancovalo tam, kde je dnešní nálevna. Nejstarší rody ve Tvarožné zůstaly Šlezingři, Mülleři, Slezáci, Audy, Gáli, jejichž jména

nacházíme v hraběcím archívu v Líšni. Možná z těch mladých lidí to ví někdo třeba jinak, protože o Tvarožné se psalo v různých pojednáních. Devátého října 1881 byl vysvěcen dnešní kostel a zbudován nový hřbitov. Bylo to za faráře P. Václava Kosmáka. Po roce chtěl P. Kosmák stavět faru, protože stará byla na zboření. Proti tomu se postavili velcí poplatníci. Kosmák, roztrpčen, zažádal si o přeložení, ač později se vyjádřil, že se ukvapil. Farníci tvaroženští jej dlouho oplakávali. Fara se potom stavěla v roce 1896.

Na návsi byla ještě spousta bláta, protože nebyla žádná silnice. Až v roce 1905 se stavěla silnice od kovárny (Šlezingrovy) přes náves ke státní silnici, ale ještě při každém dešti byla celá vesnice pod vodou. V roce 1903 se majitelé domů jižní (kostelní) strany dohodli, že si postaví vodovod. Bylo jich přes třicet, ale až měl se plán uskutečnit, zbylo jich pouze 22. Silnice na druhé straně návsi od čísla 7 až po 23 se stavěla v roce 1914 a kousek silnice v Gastlu. Kolem roku 1896 sešlo se několik dělníků a domkařů a dohodli se, že založí Potravinový spolek. Bylo zpočátku 35 členů a místnosti pro obchod pronajal jim Matěj Daněk. Název spolku byl „Blahobyť“. Spolek dobře prosperoval, členů přibývalo, takže již roku 1900 koupili dům číslo 46 (bývalá Jednota) a tam byl postaven také hostinec. Bylo sice těžké dostat koncesi, pak se to ale podařilo a roku 1900 byla slavnost otevření hospody Potravinového spolku. Obchod byl ve dvoře. Bylo mně tehdy 16 roků a poprvé jsem se zúčastnil taneční zábavy. V roce 1911 byl jsem zvolen za jednatele Potravinového spolku a tuto funkci jsem zastával 13 let. Každou neděli dopoledne jsem vybíral peníze za odebrané zboží a připravoval objednávky. A jak se za první světové války zboží těžko dostávalo, o tom raději nemluví. V roce 1914 byla postavena nová škola. Až do té doby jsem se nestaral o obecní hospodářství. V roce 1913 byly volby do obecního výboru podle starého volebního řádu. Tenkrát bylo 12 členů obecního výboru, 6 členů volilo 9 největších rolníků, 3 členy volilo 32 menších rolníků, 3 členy volili ostatní domkaři.

Popisovat I. světovou válku jest zbytečno. V roce 1915 jsem byl také odveden, ale firma Weis a Hanák mě vyreklamovala. Dostal jsem zvláštní listinu, kterou jsem nosil u sebe celou válku. Jelikož jsem byl jednatelem Potravního spolku a viděl jsem různé nespravedlnosti a švindly a nemlčel jsem k tomu, chtěli mně někteří mocní páni dostat na vojnu, ale má listina v kapse je vždy odzbrojila. Po světové válce v roce 1919 byly volby do obecního zastupitelstva již podle nového volebního řádu a já byl zvolen do obecní rady. Starostou byl Jaroslav Eliáš. Teprve teď jsem zjistil, jak bídný je stav obecního hospodářství. Obecní rada zasedala 3× týdně. Bylo nutno regulovat potok, elektrifikovat celou obec, na škole, která stála 85 tisíc, zbýval dluh 60 tisíc. Válečné půjčky byly upsány na 80 tisíc a když jsme to nechtěli ztratit, museli jsme doplatit na státní půjčku 40 tisíc. V těchto poválečných letech byla Tvarožná v nejhorší finanční a hospodářské situaci. V roce 1920 jsme museli regulovat potok. Tato akce stála 120 tisíc. Ale dostali jsme státní a zemskou subvenci, takže jsme doplatili jen 60 tisíc. Elektrifikace obce se prováděla v roce 1921 a stála 180 tisíc korun. To bylo největší zadlužení obce. Na tento dluh vybírala elektrárna 10% přírážku na každou kilovathodinu a každého čtvrt roku nám tento výnos

poukazovala. Jak jsem se již zmínil o válečných půjčkách, měli jsme na ně doplácet 40 tisíc, protože jsme nechtěli dělat výpůjčky, prodali jsme obecní kovárnu Josefu Hradskému za 30 tisíc a stavební místa v Hlinkách. Přesto jsme podle jiných obcí měli nejmenší obecní přírážky, 40 % k daním pozemkovým a 18 % k dani domovní. K tomu dodávám, že na školu, která se stavěla v roce 1911, zůstal dluh 60 tisíc u místní záložny. V roce 1924 byly volby a Jaroslav Eliáš byl zase starostou, ale byl již nemocen. Já jsem byl zase v obecní radě, posílal mě, abych mu byl v jeho práci nápomocen. V roce 1924 vyšel zákon o pozemkové reformě. Ve Tvarožné byl velkostatek, který patřil hraběti Belcredimu v Líšni. Ve Tvarožné byl velký hlad po půdě. V obecním zastupitelstvu vzešel návrh, aby se obec zajímala o koupi velkostatku a aby byl rozparcelován. Na schůzi bylo dohodnuto, aby se obecní rada rozšířila a tak vznikla parcelační komise. Zjistilo se ale, že velkostatek není v záboru, ale hrabě Belcredi – pro své zásluhy ve vídeňském parlamentě pro český národ – má povolenou velkostatek prodat z volné ruky. Protože jsme nechtěli, aby statek koupil nějaký zbytkář, museli jsme začít jednat. O tomto postupu a jak vše probíhalo píše ve svých protokolech, kterých je celkem 107. Byla to práce velká, trvalo to víc jak půldruhého roku, než se tato koupě uskutečnila. Každý uchazeč o půdu musel v místní záložně složit přiměřený obnos – buď vklad nebo výpůjčku. Provedením těchto prací byl pověřen

Ing. Filkuka z Brna. Ten poslal do Tvarožné jednu svou úřednici, ta zavedla hlavní knihu a konto pro každé uchazeče. Obec vyměnila své obecní pozemky, rozptýlené po celém katastru za stavební místa v tzv. panské zahradě u Studýnek. Obnos, který utržila za stavební místa, byl investován do dlažby na Konci. To bylo celkem 80 tisíc. V roce 1926 již brali noví majitelé úrodu z přidělených pozemků. Budovy velkostatku se rozprodaly tak, jak to dnes vidíte. Sokolovna byla stavěna roku 1926 a Spolkový dům Kosmák 1928. Protože jsme zahradu rozparcelovali na stavební místa, začalo se stavět a obec musela postavit silnici od č. 23 po okresní silnici k Pozořicím. Stála 20 tisíc. Teď ale bylo nutno spojit silnici na Krhon a Novou ulici. Bylo třeba postavit nový most. Šel jsem jako starosta obce na hejtmanství a tam mně řekli: „Dáte nám 30 tisíc a my ten most necháme postavit“. To bylo trochu moc. A tak bez nějakého jednání a uvažování jsem zavolał Šlezingra Václava – cementáře, sjednal jsem dělníky a most jsme postavili sami za týden a stál jen 7 tisíc. Někteří členové obecní rady mě sice strašili, že jsem bez komisionálního řízení nechal most postavit, a že z toho bude pokuta. Tak abych věci napravil, šel jsem znovu na hejtmanství a ptal jsem se „co bude s tím mostem“? Napřed musí být plánky, vodoprávní řízení a teprve se může stavět“. A tu ze mne vyhrklo, že most už stojí! To jste měli vidět, co páni dělali. Hned mne vzali k hejtmanovi (Krajtl). Ten se na mne chvíli díval a pak řekl: „To si může dovolit jen starosta Tvarožné“. Já vás nebudu pokutovat, ale až přijde revize potoka ze Zemského úřadu, tak si to odpovíte. My jsme zatím postavili silnici na Krhon a od Švábenského na Novou ulici. Za rok skutečně přišla revize od vodohospodářské správy ZU. Vzali to od kovárny, všechno bylo v pořádku, až přišli k tomu mostu, dívali se do mapy, najednou akta zavřeli a řekli „pane starosto je to v pořádku“. Oni totiž měli zakres-

len malý kamenný mostek za zahrádkami a tak mysleli, že je to on. A obec měla v kapse 23 tisíc. Občané, kteří již měli pozemky z parcelace, neměli je ještě připsané a proto nemohli platit daně a my na obci jsme nedostávali žádné přírázky.

Byl jsem nucen požádat berní úřad o rozvrh daní na každého majitele, tyto daně jsem od lidí vybíral sám a posílal na stálé konto. Tato práce mně zabrala mnoho času.

V roce 1926 bylo rozhodnuto, aby se otevřel pískový lom, což byla pro mě nová starost a práce. Písku tam bylo dost a je tam ještě, ale vrstva hlíny byla 3 m. V té době bylo u nás mnoho nezaměstnaných a ti našli práci v lomu. Tržba za prodaný písek vynášela cca 60 tisíc, ale za práci bylo zapláceno 35 tisíc.

V roce 1931 byl jsem v továrně jmenován vrchním mistrem. Měl jsem možnost a také jsem ji využil a zaměstnal jsem v továrně 40 dělníků starších i mladých, protože se tehdy práce těžko našla.

Další činnost obce. V roce 1928 koupila obec hasičům motorovou stříkačku. Stála 30 tisíc. Po regulaci potoka zůstalo ve vesnici mnoho otevřených kanálů. Ty jsme museli zkanalizovat. Silnice od Dostalového byla jen 2 m široká, tu jsme rozšířili, byla postavena silnice v Hlinkách a kousek k zahradnictví. Byla postavena silnice v Gastlu a nový spojovací most na Konec. Byla provedena dlažba na Konci, na které musela obec, jak jsem již uvedl dát 80 tisíc. V roce 1931 byl jsem opět zvolen starostou obce. Ten čas jsem měl mnoho funkcí, že jsem nevěděl kam dřív. Já byl důsledný a vždy jsem se zúčastnil schůzí, na které jsem byl zván. Byl jsem prvním dělníkem a domkařem ve funkci starosty. To se pochopitelně těm mocným a majetným nelíbilo, a proto jsem zažil mnohé intriky a anonymní dopisy. Tvaroženský kopeček (Santon) byla dříve pastvina, kde se pásával dobytek. Farář Kosmák vyprosil na líšeňském hraběti sazenice a kopeček byl vysázen lesní kulturou. Kaple na kopečku byla za napoleonských válek rozbořena, opravena v roce 1831. Téměř po sto letech byla kaple opět i s věžičkou ve špatném stavu. V roce 1931 jsme nechali kapli opravit (nová střecha i s věžičkou, olíčit a vymalovat). Od Tvarožné ke kapliče byl příkrý příchod, nechal jsem udělat schody a serpentiny, aby se příkrost zmírnila. Kopeček byl nejkrásnějším místem obce Tvarožné, kde se každou neděli scházivalo celé okolí. Žel Bohu, byly tam postaveny drůbežárny, o kopeček se nikdo nestará, nikdo nesází, jen sem tam se ještě seká.

Byla také ještě opravena budova, jak je dnes MNV. V roce 1938 byly opět volby, intriky a špinavost jednotlivých stran i osob, měly zájem na tom, aby měly na obci vládu. Byl jsem prodán a přestal jsem starostovat. Díky Bohu – zakrátko přišli Němci a to se již pro mě nehodilo.

Protože jsem slušně žil se svou rodinou, nechodil opilý, křičeli někteří, že starosta zbohatl na úkor obce. Vyvolali revizi obecního hospodářství. 6 týdnů zde revidoval revizor od OÚ.

Za šest neděl byla schůze obecního zastupitelstva, do které jsem byl také pozván. Když jsem se dostavil do schůze, revident vstal, podal mně ruku a řekl: „Pane starosto, všechno máte v nejlepší pořádku. Máte, ale v pokladně víc peněz o 420 Kčs, ty patří vám.“ Řekl jsem mu – já jsem do pokladny obce nic nedal a také

nic nevzal, to jsou peníze, které patří chudinskému fondu. Jsou to přeplatky při veřejných dražbách. Znovu mně podal ruku, poděkoval a já ze schůze odešel. Někteří páni byli zklamáni. Když jsem vyšel na chodbu, čekal na mě Stanislav Veselý, chytil mě za ruce, omlouval se, že on nechtěl, aby byla revize, že to vyvolali druzí. Já jsem byl ale rád, že revize byla. Za mého dlouholetého působení ve veřejném životě a na obci, jsem poznal tvaroženské občany – ne jako ty nejlepší. Rodinné spory, závist, špinavé pomlavy a nejhorší co se zde rozbujelo – anonymní dopisy a udávání.

Toto jsou mé vzpomínky, na má mladá léta. Možná, že jsem všechno nenapsal, něco zapomněl – ale to již ve svém stáří mě omlouvá. Když přišla doba okupace, měl jsem v továrně několik mistrů pod sebou, nikoho jsem nešíkanoval a snažil se vždy jen lidem pomáhat. Za svou otevřenost a pravdu byl jsem oblíben jak u Židů, tak také u Němců. Je sice pravda, že mně hrozilo několikrát gestapo, ale já vždy vystupoval čestně a pravdivě. Pracoval jsem tak až do svého 65 roku.

Se svou manželkou jsem žil šťastně 55 let. Jen na stáří mně vyčítala, že jsem se honil za slávou – nevím, byla-li to sláva, ale jistě to byla veliká práce pro lidi – občany!

Ten svůj životopis a vzpomínky jsem napsal pro své děti, vnuky a pravnučky...

Vandalismus i ve Tvarožně

Tato neblahá činnost se bohužel projevuje i v naší obci. Posprejované stěny, rozbité sklo u schodiště v přízemí Obecního úřadu, ulámané stromky u Kosmákovy kříže a devastace konstrukce připravované cyklistické odpočívky u polní cesty pod Vinohrady.

To je jen krátký výčet z poslední doby. Mohl bych ještě doplnit krádeže v obci, na hřbitově a na Kopečku. Do této kategorie spadají i některé zbytečné „prohřešky“, související s budováním splaškové kanalizace. Vylití vyjetého oleje do revizní sacht-y u Kulturního domu asi nepotřebuje komentáře.

(fk)

Okénko do života ZŠ a MŠ

Základní škola

Poslední letošní příspěvek do Zpravodaje začnu poděkováním všem rodičům, firmám i podnikatelům a také všem občanům, kteří se v průběhu letošního roku jakýmkoliv způsobem zapojili do života naší školy.

Od začátku školního roku se ve škole budovalo. Firma Danstav zbořila a následně vystavěla novou kamennou zídku okolo školy. Oprava zídky vzhledem k jejímu stavu byla již velmi nutná. Při této příležitosti byl také srovnán terén ve dvoře školy. Dále byl panem Z. Šubrtem upraven historický plot okolo školní zahrady, protože jeho špičaté zakončení neodpovídalo bezpečnostním podmínkám.

Kromě těchto plánovaných akcí postihla školu nečekaně velmi nepříjemná situace s ucpaním odpadů od WC. Přivolaná havarijní služba po náročné práci, která

zabrala celé odpoledne, poruchu odstranila. V této souvislosti bych chtěla poděkovat za pomoc panu M. Kuklínkovi, za skvělou spolupráci paní M. Brzobohaté a paní ředitelce z MŠ Tvarožná a za perfektní odstranění následků čištění odpadů paní školnici R. Laníčkové.

V průběhu prvního školního čtvrtletí se žáci především aklimatizovali opět na školní povinnosti a postupně si přivykli na každodenní úkoly a práci. Od října začaly pracovat také zájmové kroužky: sportovní, pěvecký, výtvarný, keramický a kroužek vaření. Z mimoškolních aktivit připomenu jen vystoupení žáků 4. 10. 2008 na oslavě výročí první písemné zmínky o naší obci.

Do konce letošního roku nás čeká hodně práce, a to nejen školní, ale i mimoškolní. V listopadu třídní schůzky, vystoupení na OÚ při vítání nových občánků a při blahopřání občanům obce k jejich významným životním jubileím. Také dokončíme plavecký výcvik a shlédneme pohádkový program paní Horákové.

Na měsíc prosinec máme v plánu tradiční vánoční jarmark letos poprvé spojený s vánočním vystoupením žáků ZŠ i MŠ. Program proběhne 10. 12. 2008 v 17 hodin v prostorách Sokolovny. Všechny srdečně zveme.

Dále v prosinci proběhne Mikulášská nadílka se zábavným výukovým programem, školní akce Dopis Ježíškovi, vánoční besídka s nadílkou a zpěv koled pod vánočním stromem na návsi. V prosinci také naši školu navštíví Česká školní inspekce.

V úplném závěru přeji všem čtenářům Zpravodaje pěkné podzimní dny a klidné předvánoční období.

Mgr. Věra Floriánová
ředitelka ZŠ

Mateřská škola Tvarožná

Čas běží, a už tu máme poslední číslo Zpravodaje roku 2008. Chtěla bych se krátce zmínit o aktivitách, které jsme zahájili v předcházejícím období. Mezi tyto aktivity patří plavání, keramika, dramatická výchova, sportovní výchova, pískání na flétnu a angličtina pro nejmenší. Jistě si každé dítě přišlo na své, a vybralo sobě zájmovou činnost, která ho baví. Na počátku měsíce listopadu jsme uvítali v mateřské škole kouzelníka. Bylo to moc zajímavé představení, které se nám všem líbilo.

Dne 18. 11. 2008 jedeme do Divadla Bolka Polívky na představení Tetiny v kuchyni, kde se jistě seznámíme s řadou receptů, které ještě neznáme.

Poradna pro uživatele sociálních služeb

Veselá 199/5 (2. patro, kancelář č. 207, 218, 219), 602 00 Brno

PLNĚ BEZBARIÉROVÝ PŘÍSTUP

Tel.: 542 214 110, 542 214 111
brno-venkov@poradnaprouzivatele.cz
brno.venkov@seznam.cz
www.poradnaprouzivatele.cz

ICQ 411058605 SKYPE: poradnabrno

Otevřeno v pondělí a středu od 8:30 do 17:00 hod. (další dny dle domluvy)

V ČEM VÁM PORADÍME

Naši poradci Vám pomohou ve všech otázkách, které se týkají zákona o sociálních službách, sociálních dávkách, výhodách pro zdravotně postižené, seniory a občany, zejména:

SMLOUVA O POSKYTOVÁNÍ SOCIÁLNÍ SLUŽBY

(výběr vhodné sociální služby v regionu; jednání s poskytovatelem sociální služby; text smlouvy o poskytování sociální služby, úskali vyplývající z uzavírané smlouvy; sledování plnění podmínek smlouvy a řešení případných neshod a konfliktů vzniklé mezi Vámi a poskytovatelem služby; spočítání výše plateb za sociální službu a případné vrácení částek příspěvku na péči a plateb za ubytování a stravování)

PŘÍSPĚVEK NA PÉČI

(žádost o příspěvek; zda na něj bude pravděpodobně nárok; jak žádat o příspěvek na péči; vyplněním žádosti; ustanovení zákona a vyhlášky o posuzování stupně závislosti na péči; pravidla vyplácení příspěvku na péči; formulace oznámení obecnímu úřadu o využití příspěvku; postup převádění příspěvku případnému poskytovateli sociálních služeb; odvolání proti nepřiznání příslušného stupně závislosti)

SOCIÁLNÍ DÁVKY

(dávký státní sociální podpory nebo sociální pomoci a péče; průkaz mimořádných výhod; jednorázové a opakující se příspěvky pro zdravotně postižené)

V případě potřeby zodpovíme všechny další otázky týkající se sociálních služeb, sociálních dávek, postavení uživatele sociálních služeb a poradíme, jak jednat s úřady.

!!! PORADNA JE BEZPLATNÁ!!!

ministerstvo práce a sociálních věcí

NRZP ČR

Poradna navazuje na činnost Centra pro zdravotně postižené JM kraje (dříve sídlo Lidická 81; Palackého tř. 12)

1. prosince budeme mít v mateřské škole Mikulášskou ve spojení s vystoupením divadla Paravánek, jež nám předvede pohádku Vánočníček. Toto vystoupení začne v 15:15 hod. Zde si všichni návštěvníci mohou prohlédnout a posléze i zakoupit spoustu výrobků, které jsou výsledkem tvořivé práce našich dětí.

Stalo se již tradicí, že v prosinci jezdíme s dětmi vystupovat na Tradiční Vánoce na náměstí Svobody. Pro letošní rok dostalo naše vystoupení název OD ADVENTU PO TŘI KRÁLE. Srdečně zveme všechny, kteří nás chtějí podpořit dne 9. 12. 2008 v 10:00 hod. Po vystoupení se projdeme po předvánočním náměstí, zazvoníme si na zvon štěstí, prohlédneme si Betlém a nasajeme nádhernou vánoční atmosféru.

Vy, kdo nestihnete nás zhlédnout na náměstí Svobody, ale i vy, kdo se na nás chcete podívat ještě jednou, jste srdečně zváni do sálu Sokolovny ve Tvarožné den poté, tedy 10. 12. 2008 v 17:00 hod. V tento den dopoledne jedeme rovněž do divadla do Brna na pohádku s názvem K čertu.

Závěrem mého příspěvku chci poděkovat paní Jarmile Minaříkové za pravidelné poskytování sponzorských darů dětem naší mateřské školy. Vážím si všech lidí, kterým záleží na tom, aby se děti v Mateřské škole Tvarožná měly co nejlépe.

Nyní mně nezbývá nic jiného, než popřát všem čtenářům Zpravodaje hodně zdraví a štěstí v novém roce 2009, mnoho profesních úspěchů a samozřejmě bohatého Ježíška.

*Za kolektiv MŠ Tvarožná
Mgr. Yvona Hrbáčková*

Uzávěrka příštího čísla

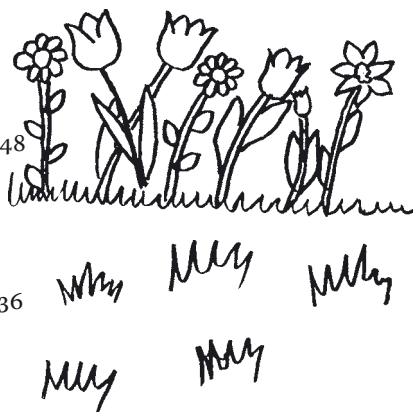
Uzávěrka pro dodání příspěvků do dalšího čísla Tvaroženského zpravodaje bude 7. ledna. Žádáme o dodržení termínu. Vyrazujeme si právo úpravy dodaných příspěvků. Příspěvky je možné zasílat na adresy, uvedené v tiráži Zpravodaje.

☼ Naši jubilanti

listopad–prosinec 2008

- 91 let Šurý Josef, Tvarožná 324
80 let Gajdoš Josef, Tvarožná 275
Müller Jaromír, Tvarožná 23
Peloschek Jan, Tvarožná 99
70 let Brzobohatý Vladimír, Tvarožná 248
65 let Chlupová Marie, Tvarožná 249
Šír Inocenc, Tvarožná 58
Veselá Marta, Tvarožná 92
60 let Pospíšilová Františka, Tvarožná 336
50 let Smílek Jiří, Tvarožná 186

Všem jubilantům blahopřejeme!

*Pěkné Vánoce a vše nejlepší v roce 2009
přeji pracovníci Obecního úřadu.“*

REKLAMA

Zhubněte zdravě, bez diet a navždy!
poradenství ZDARMA
www.hubni.eu
tel.: 776 085 308

MÁTE 2 HODINY DENNĚ ČAS?
PRACOVNÍ PŘÍLEŽITOST NA PC
WWW.PRACEZDOMU.COM

Tvaroženský zpravodaj

vydává Obec Tvarožná, vychází 1x za dva měsíce, v nákladu 320 výtisků
datum vydání 18. 11. 2008, evidenční číslo: MK ČR E 10094, IČ: 002 82 731
kontakt – tel.: 544 226 101, e-mail: obec@tvarozna.cz, web: www.tvarozna.cz
příspěvky můžete zasílat i na: zpravodaj@jpk-design.cz

720. výročí obce – křest knihy o Santonu – 4. října 2008

